

Ministerie van Financiën,
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Tweede Kamer der Staten-Generaal

<https://www.internetconsultatie.nl/slachttaks>

Putten, 22 maart 2021

Kenmerk: B4427

Geachte heer, mevrouw,

Onderwerp: zienswijze slachttaks

Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV), een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van de melkveehouders. Dit gaat o.a. over redelijke inkomens, totstandkoming beleid en regelgeving zoals bijvoorbeeld natuur- en milieu aangelegenheden.

NMV reageert met deze zienswijze op de initiatiefwet slachttaks die volgens de introductie ten onrechte alleen van toepassing is op UBN houders, de houders van dieren.

Reacties openbaar

Ten eerste vindt NMV het vreemd dat de reacties die geplaatst worden, niet direct zichtbaar zijn maar pas nadat de consultatie gesloten is. Voor NMV is openheid en transparantie een groot goed. Deze geslotenheid zorgt ervoor dat mensen mogelijk geen reactie geven. NMV wenst dat er voortaan bij elke consultatie een commentaar- en behandelnota wordt gedeponneerd op internetconsultatie.nl. Het moet duidelijk zijn dat er niet voor de bühne geconsulteerd wordt.

Gebrekkige onderbouwing

Veel van de bronnen die de Partij van de Dieren gebruikt zijn vanuit de MvT en deze bevatten een dubieus waarheidsgehalte en de uitkomsten kunnen niet gecontroleerd worden, omdat de grondslag van de berekeningen niet geverifieerd kan worden.¹

Milieuschade

Voor de onderbouwing van milieuschade die door de veehouderij in Nederland veroorzaakt zou worden, zoals de initiatiefnemers aangeven, wordt er verwezen naar CE Delft, het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en onderzoeksbureau Ecorys.

Het PBL geeft zelf in haar rapport heel duidelijk aan dat de milieuschade vele malen groter is dan de € 6 tot € 6.5 miljard die in de memorie van toelichting (MvT) toegeschreven wordt aan de veehouderij. Daarnaast spelen de soort berekeningen een rol in de onzekerheid in de gebruikte milieuprijzen. De grondslag lijkt gebaseerd te zijn op kosten per ton CO2 equivalent die grote afwijkingen kunnen geven. Methaan uit de veehouderij heeft een korte levenscyclus van 12 jaar. Het prijsniveau van schommelt volgens het CBS gemiddeld op 9 euro terwijl in dit voorstel met maar liefst 100 euro wordt gerekend!

De maatschappelijke opbrengsten en bijbehorende werkgelegenheid worden gemakshalve niet genoemd. De agrarische export houdt zelfs tijdens de corona crisis stand. Van emotionele

¹ <https://saltmines.nl/2021/03/15/de-cijfers-van-pvdd-zijn-zwaar-onvoldoende/>

waardering kunnen wij ons land niet op de been houden.²

*'Bij dit soort berekeningen spelen diverse onzekerheden een rol. In deze studie wordt vooral de onzekerheid in de gebruikte milieuprijzen geanalyseerd. De figuur laat daarom een bandbreedte zien die is gebaseerd op de laagste en hoogste waarden van de gebruikte milieuprijzen. Alles bij elkaar genomen varieert de berekende milieuschade van € 16,3 tot ruim 49 miljard. Ten aanzien van diverse interacties en terugkoppelingen is echter meer kennis omtrent de fysieke interacties onmisbaar, met name ook omtrent de complexiteit en onverwachte schokken in ecologische systemen.'*³

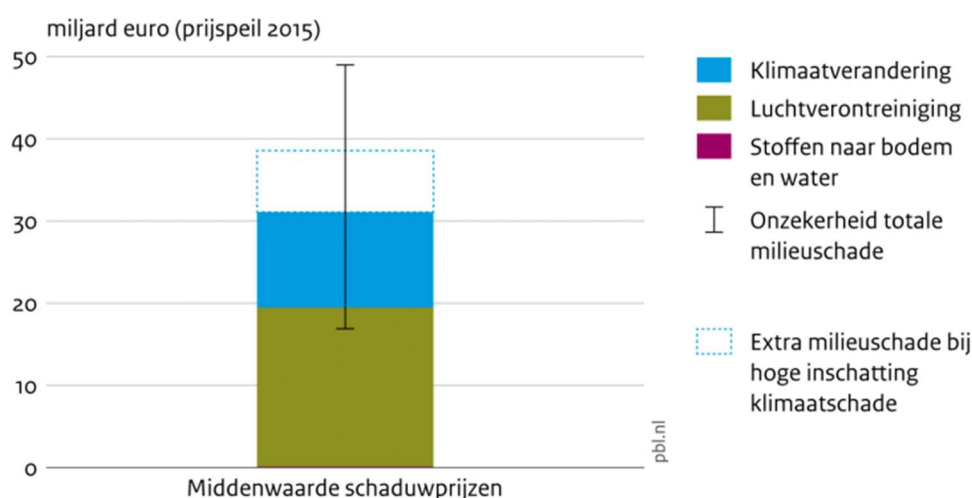
Dit is een citaat uit PBL-rapport: Monetaire milieuschade in Nederland.

Er doen regelmatig veel fabels de ronde over vlees die geen recht doen aan de feiten. Zo zien wij vaak dat bij de discussie over water het hemelwater dat overal valt, ten onrechte berekend wordt. Ook laat men graag achterwege dat voor het telen van sommige vleesvervangers zoals noten veel water nodig is. Te vaak zien wij dat met geen vlees eten de berekeningen worden gemaakt door mensen op dieet te zetten.^{4 5} Menigeen kan veel meer milieudruk verminderen door voortaan thuis te blijven in plaats van te reizen en anderen hun voeding naar keuze te gunnen.

Volgens recente wetenschappelijke onderzoeken door de Universiteit Utrecht blijkt dat het stimuleren van bodembacteriën door nitraat juist een meetbare zuiverende werking heeft op allerlei andere stoffen in de bodem.⁶

Figuur 1

Monetaire milieuschade naar achterliggende oorzaak, 2015

Bron: Emissieregistratie en CE Delft 2017

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/03/landbouwexport-blijft-op-de-been#:~:text=De%20totale%20landbouwexport%20komt%20in,op%20voor%20de%20Nederlandse%20economie.>

³ <https://www.pbl.nl/publicaties/monetaire-milieuschade-in-nederland>

⁴ <https://stichtingagrifacts.nl/?s=vlees>

⁵ <https://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2020/08/Nationale-Week-Zonder-Vlees-misleidt-publiek.pdf>

⁶ <https://www.deltares.nl/nl/nieuws/natuur-blijkt-nog-betere-bodemsaneerder-dan-gedacht/>

Volksgezondheid

De focus op voeding is in de MvT eenzijdig gericht op nadelen. Van alle voeding is (te) veel ongezond, dit wordt buiten beschouwing gelaten. Vlees is een waardevol soort voeding die lang een voedzaam gevoel geeft. Een goed pallet van voeding zorgt voor een gezond aanbod, waarbij mensen een grote eigen verantwoordelijkheid hebben en vrijheid genieten.

Over de volksgezondheid wordt verhoogde concentratie ammoniak in de lucht als oorzaak gezien voor een minder goede longfunctie. Maar om een goed en wetenschappelijk onderbouwing te geven zouden er ook onderzoeken naast gelegd moeten worden van meerdere gebieden (steden), situatie (verkeer) fijnstof en stikstoffen (NOx).

Het is te gemakkelijk en onjuist om één onderdeel uit te diepen en te vergroten.

Het antibiotica gebruik in de veehouderij is de laatste 10 jaar met bijna 70% verminderd.⁷

Daarnaast is de controle op het leveren van producten van dieren die met antibiotica behandeld zijn hoog en de boetes zijn niet mals. Bij een recent RIVM-onderzoek naar resistentie onder dierenartsen en hun assistenten bleek dat 85% van die groep gerelateerd was aan honden en katten en dat het overgrote deel uitsluitend contact had met huisdieren.⁸

Het overdragen van dierziekten uit de veehouderij op mensen is zeer laag en wordt ten onrechte misbruikt door antiveehouderij lobby. Niet voor niets vallen melkveehouders niet onder de groep mensen die in ziekenhuizen een quarantaine behandeling krijgt. In de onderzoeken over veehouderij en gezondheid (VGO) mocht het RIVM geen vragen stellen over grote (fijn)(stof) bronnen in het eigen huishouden, terwijl blijkt dat bijvoorbeeld hout gestookte kachels een veel groter effect hebben dan tot nu toe berekend⁹. Anders dan simulaties laten rapportages van de GGD juist zien dat er weinig verband is tussen luchtkwaliteit en veehouderij. En laat het zien dat andere factoren een grotere invloed kunnen hebben.¹⁰ Mensen worden zonder causaal verband bang gemaakt over zoönose met mogelijk een veehouderij link, terwijl uit onderzoek blijkt dat huisdieren zoals katten en honden een hele grote bron zijn en dan niet te vergeten de 27.000 mensen die jaarlijks het slachtoffer worden van Lyme. Maar liefst 1000 tot 2500 mensen per jaar houden langdurig ernstige gezondheidsklachten, door de tekenbeten door in de natuur gerelateerde teken, teken die steeds meer leefomgeving krijgen met het huidige stikstofbeleid.¹ De bijgevoegde cijfers bevestigen het beeld dat natuur en huisdieren dominant zijn.^{11 12}

Mest

In de memorie van toelichting wordt mest als milieuvervuilend gezien. Maar mest is een waardevol product, dat juist zorgt voor organische stof in de bodem, welke invloed heeft op een goed bodemleven, de bodemstructuur, gunstig is voor het vochthoudend vermogen van de bodem (klimaat), insecten aantrekt die voeding bieden aan weidevogels en invloed heeft op de gewasgroei. Landbouw gewassen nemen juist stikstof, fosfaat en nitraat op, daarnaast nemen ze vooral juist ook heel veel CO2 op.

⁷ <https://www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl/nl/nieuws/30/antibioticumgebruik-neemt-verder-af>

⁸ <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2021-0029.pdf>

⁹ <https://www.rivm.nl/houtrook>

¹⁰ <https://www.foodlog.nl/artikel/onbeantwoorde-vragen-over-fijnstof/allcomments/desc/>

¹¹ <https://www.volksgezondheinzorg.info/onderwerp/zo%c3%b6nosen/cijfers-context/huidige-situatie#node-incidentie-diverse-zo%c3%b6nosen>

¹² <https://www.foodlog.nl/artikel/meeste-veehouderij-vrees-bij-rijkste-mensen/allcomments/>

Mest is een onderdeel van natuurlijke kringlooplandbouw.

Dierwelzijn

Nederland is een van de weinige landen waar het dierwelzijn zo hoog is. Daarvoor worden heel veel kosten gemaakt door de veehouders. Ook is er scherpe controle en handhaving op o.a. door NVWA. In het rapport wordt een veel te negatief beeld geschetst dat lang niet altijd relevant is en geen recht doet aan de praktijk.

Dat Nederland één van de grootste agrarische exporteurs van de wereld is, heeft te maken met allerlei handelsverdragen, in- en export van goederen. De groei van export van goederen wordt niet zozeer aan de hoeveelheid van producten gekoppeld maar meer in groei van de waarde van de producten, dus de financiële opbrengsten. Daarbij heeft non food de grootste exportwaarde en niet de veehouderij.¹³

Dit onderscheid wordt door de initiatiefnemers niet gemaakt. Waarom worden niet alle sectoren buiten de landbouw meegenomen?

Er moet ook gekeken worden hoe zelfvoorzienend Nederland is en of Nederland afhankelijk wil worden van de eigen eerste levensbehoefte van andere landen.

Kosten

In artikel 85 worden de tarieven genoemd:

€ 340,63	per rund
€ 455,80	per paardachtige
€ 8,68	per varken
€ 0,12	per gevogelte
€ 16,32	per schaap
€ 77,55	per geit

Deze tarieven zijn vastgesteld zonder een goede onderbouwing, maar zijn gebaseerd op inschattingen en berusten op grote onzekere kosten. Daarop kan en mag je geen belastingtarieven vaststellen. Bovendien kan het voorkomen dat de kosten van het slachten en de vermoedelijke opbrengst zodanig zijn dat door de slachttaks nauwelijks nog een voordeel is. Dat is een buiten proportionele maatregel. In de melkveehouderij is het slachten van een melkkoe een onderdeel van de waardevolle afsluiting van de kringloop.

Als u kijkt naar de geit die qua omvang het meest lijkt op een schaap is te zien dat het tarief gebaseerd is op aversie tegen geiten. Een aangifte door de veehouder zoals beoogd is per maand, doet geen recht aan de praktijk van belasting heffen.

In de MvT wordt aangegeven dat de kosten van deze opgelegde slachttaks, door de veehouder maar moet doorberekend worden aan de volgende schakel in de keten. Buiten beschouwing gelaten of dat realistisch en haalbaar is, kan die kostprijsverhoging uiteindelijk toch ook weer bij de consument terecht komen. Hiermee wordt toch het hele doel, wat de initiatiefnemers voor ogen hebben, niet behaald.

¹³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/03/landbouwexport-blijft-op-de-been#:~:text=De%20totale%20landbouwexport%20komt%20in,op%20voor%20de%20Nederlandse%20economie.>

Deze slachttaks zal moeizaam, zo niet onmogelijk, in de verdere keten door berekend kunnen worden, omdat dan de producten te duur worden en dus niet meer worden afgenomen. Het gevolg is dat dan de producten uit het buitenland gehaald worden en/of dat Nederlands vee over de grens wordt geslacht.

Dat kan meer negatieve gevolgen hebben voor het milieu en ook voor dierwelzijn omdat Nederland op dat gebied één van de best presterende landen is.

Het idee om boven de 60km vervoer van dieren extra heffingen en voorwaarden op te leggen is volstrekt onredelijk. Een ontvangende veehouder en een slachthuis hebben er geen belang bij dat een dier zou lijden tijdens transport, dat komt immers terug in de smaak van het vlees.

De inkomens binnen de landbouw staan al jaren onder druk en het toepassen van hoge belastingen aan de UBN houders, de gezinsbedrijven die zorgen voor betaalbaar voedsel, draagt niet bij aan continuïteit voor deze bedrijven. Door de ongelijke machtsverhoudingen in de voedingssector die met zeer grote spelers tegen mededinging aan schuren is het een utopie om te veronderstellen dat een veehouder alle voorgestelde belastingen kan doorbelasten in de keten.

Mazen

Omdat het voorstel uit gaat van I en R gaat de import van dieren en vlees van buiten Nederland en de EU de dans te ontspringen. Men wil en mag import of export van dieren niet belasten. Het is algemeen bekend dat met hoge EU steun pluimvee wordt gehouden in de Oekraïne dat o.a. in Nederland wordt geslacht.¹⁴ Met dit voorstel worden alleen de Nederlandse veehouders met hun duurzame productie getroffen.

Concurrentienadeel en rechtsongelijkheid

De kosten zijn ook buiten proportioneel en niet in verhouding met de opbrengstprijzen. Daarnaast is het een nationale taks waarbij de concurrentiepositie van veehouderij in Nederland nog meer in gevaar komt. En dan wil men in Europa een *level playing field*? *In Europa is vrij verkeer van goederen en diensten van toepassing en deze regel is strijdig met allerlei Europese wetgeving.*

Het is totaal niet duidelijk wat er met de geheven vleestaks gedaan gaat worden. Waar wordt het geld dat geïnd wordt aan uitgegeven?

Deze slachttaks met als vermeend argument milieuschade treft één sector, nl. de veehouderij. Door een heffing bij één sector neer te leggen, terwijl veel meer sectoren bijdrage aan milieuschade, zoals ook blijkt uit het PBL-rapport, is deze heffing in strijd met het de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, willekeur en het beginsel van rechtsgelijkheid. Bovendien nemen andere landen de productie over met een grotere milieu impact.

Vlees is voor de meeste mensen een betaalbaar onderdeel van het voedselpakket. Deze maatregel verslechtert de koopkracht met nieuwe belastingen.

Belangenverstremming/nevenactiviteiten

¹⁴ <https://www.trouw.nl/nieuws/pluimveehouhouders-bezorgd-over-oekraïense-kippengigant-in-veenendaal~b403150d/>

De bedenker van de Partij voor de Dieren en Eerste Kamerlid Niko Koffeman richtte in 2010 samen met Jaap Korteweg, akkerbouwer en inmiddels ex-man van Marianne Thieme, de Vegetarische Slager op. Dat bedrijf werd later voor € 30 miljoen verkocht aan Unilever. Inmiddels is Koffeman medeoprichter van Those Vegan Cowboys een producent van plantaardige zuivelvervangers. Dat bedrijf past ook precies in het straatje van de partij die met fiscale maatregelen de consumptie van vleesvervangers wil stimuleren en de consumptie van dierlijke producten wil demotiveren.

Te vaak worden activistische wetenschappers uit het netwerk van de partij misbruikt.¹⁵

Dit voorstel is omstreden door de invloed vanuit bepaalde betrokken bestuurders en met relatief nieuwe bedrijvigheid.¹⁶

Controle en handhaving

Het systeem is niet of nauwelijks te controleren en te handhaven en de systemen van de Belastingdienst zijn er niet op ingericht. Na de toeslagenaffaire heeft deze dienst genoeg werk te verzetten. Het mag niet zo zijn dat een onredelijke wetgeving leidt tot nieuwe slachtoffers en een nieuwe affaire. Bovendien mag het inkomen van boeren en burgers niet verder verslechteren. Daarom is dit voorstel van toepassing op iedereen.

Doel

'Het doel van de Wet slachtbelasting is het bevorderen van de eiwittransitie naar plantaardige eiwitten, door het beter beprijzen van dierlijke eiwitten. Eén van de manieren om dit te doen is door de externe kosten van vlees ook te beprijzen. De initiatiefwet regelt dat een deel van de milieuschade in Nederland wordt verhaald op de veroorzakers, op het moment dat de milieuschade zich gemanifesteerd heeft en dieren naar de slacht gaan. De tarieven per dier zijn gebaseerd op geaccepteerde kennis.'

Het heeft er alle schijn van dat met dit voorstel het doel niet wordt bereikt. Dierlijke eiwitten zijn geen snoepjes maar waardevolle en smakelijke voeding, een levensbehoefte die de meeste mensen blijven gebruiken al dan niet met buitenlands vlees dat buiten de heffingen valt. Niet voor niets is de anatomie van de maag van de mens voor omnivoren geschikt die zowel dierlijke producten zoals vlees en groenten en fruit nuttigen. Op grond van het EVRM hoeven mensen geen inmenging in hun persoonlijke levenssfeer te dulden over voedingskeuzes.

Afwijzen

Deze initiatiefwet dient te worden afgewezen omdat het onrealistisch, niet wetenschappelijk onderbouwd is, de milieukosten foutief berekend zijn en grote onzekerheden bevat, concurrentienadeel geeft, willekeur en strijdig is met rechtsgelijkheidsbeginsel en het doel niet dient. NMV mist het onderzoek naar de reële economische schade door een dergelijke maatregel.

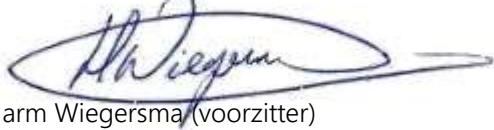
Met dit idee zal de praktijk aan het werk gaan en zullen de Nederlandse dieren voortaan net over de grens geslacht worden zonder slachttaks en kunnen de geïmporteerde dieren in Nederlandse slachthuizen ook zonder slachttaks geslacht worden en zullen er per saldo meer transportwegingen ontstaan.

¹⁵ <https://stichtingagrifacts.nl/ferme-uitspraken-in-persbericht-universiteit-twente-over-intensieve-veehouderij-en-zoonosen-niet-te-linken-aan-een-deugdelijke-wetenschappelijke-onderbouwing/>

¹⁶ <https://www.boerderij.nl/Home/Blogs/2021/3/Meten-met-twee-maten-bij-belangenverstrengeling-718016E/>

Graag ontvangen wij een bericht met een commentaar nota hoe u de reacties heeft verwerkt.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wiegersma (voorzitter)

¹ <https://www.rivm.nl/ziekte-van-lyme>

Versie 4, 21/3/21 ml ms4